

DE WATERSTAND IN DE KATHAGER BEEMDEN (ZUID-LIMBURG)

EN VERTIGO MOULINSIANA

door

S.M.A. Keulen

De waterstand in de Kathager Beemden is de laatste 30 jaar aan veranderingen onderhevig geweest. Er zijn twee verschillende veranderingen, een sterk fluctuerende en een continue. De eerste betreft veranderingen ten gevolge van langdurige regenval. Het terrein in het centrum is nogal vlak. Het gevolg hiervan is, dat wanneer het regenwater stagneert, het snel (tijdelijk) overstroomd raakt. Niet alleen het centrum, maar een veel groter gebied, wordt overstroomd door de Geleenbeek na overvloedige, langdurige regenval. Naar verluidt (mond. med. van enkele oudere mensen) gebeurde dit vroeger na iedere zware onweersbui. Tegenwoordig is het een zeldzaam verschijnsel, de laatste overstroming was op 6 februari 1984.

De continue verandering vindt plaats ten gevolge van bodemverzakkingen. Onder het terrein bevinden zich een of meer 'gangen' van de voormalige Staatsmijn Emma. De verzakkende bodem heeft tot gevolg gehad dat er open water ontstond dat weer langzaam verlandt.

Het blijft een open vraag of er sprake is van een ongestoord karakter van dit moeras. Voor zover ik heb kunnen nagaan was dit in het verleden zeker voor een deel van het terrein het geval. Tegenwoordig is het terrein zo ontoegankelijk geworden dat het al zeker een tiental jaren ongestoord te noemen is, met uitzondering van de randen van het terrein.

Hoe staat het nu met Vertigo moulinsiana? Wel, ik heb een kleine populatie teruggevonden, maar van de aantallen dieren waarover Ripken 1982 (Basteria 46: 124) schrijft is hier geen sprake. Wel heb ik elders in dit terrein grote aantallen Acicula fusca en Vertigo substriata gevonden, toch ook geen alledaagse vondsten in Limburg.

Vertigo moulinsiana komt hier in een brongebied voor dat zelden overstromd wordt, beschadwd is en het hele jaar door een hoge luchtvochtigheid kent. Opmerkelijk is het in de nabijheid voorkomen van Chrysosplenium alternifolium. Deze plant is een indicator voor schoon, koud, relatief voedselarm, stromend (bron-)water. De plant komt elders in dit gebied niet (meer) voor, hetgeen er mogelijk op wijst dat de omstandigheden hier verder niet geschikt zijn voor V. moulinsiana. In de omgeving van deze Beemden heb ik diverse plaatsen die op het oog geschikt leken te zijn voor V. moulinsiana, V. substriata of Acicula fusca, afgezocht naar deze soorten, zowel ter plekke tussen de vegetatie als door middel van bodemonsters. Dit resulteerde alleen in een nieuwe vindplaats van Vertigo substriata en van Acicula fusca.